

Stabat mater. (Duetto.)
② *G^{va} Grave.*

Pergolesi.

The image displays a musical score for a duet of 'Stabat Mater' by Pergolesi. It consists of two systems of music, each with a piano part and an organ accompaniment part. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is common time (C). The first system includes first and second endings, marked with circled numbers 1 and 2. The second system features a trill (tr) and dynamic markings such as *sf* (sforzando), *f* (forte), *p* (piano), and *pp* (pianissimo). The organ accompaniment is written in a simplified style with block chords and simple rhythmic patterns.

First system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clef). The music features complex rhythmic patterns and dynamic markings. A circled number '1' is present in the upper right corner of the system.

Second system of musical notation, consisting of two staves. It continues the piece with various dynamics including *p* (piano) and *f* (forte).

Third system of musical notation, consisting of two staves. The notation includes rests and complex rhythmic figures.

Fourth system of musical notation, consisting of two staves. It includes a trill marking (*tr*) and dynamic markings *f* and *p*.

Fifth system of musical notation, consisting of two staves. It features dynamic markings *p* and *f*, and circled numbers '1' and '2' indicating specific measures or phrases.

OPMERKINGEN.

De oefeningen welke in dit derde en laatste deel voorkomen, zijn zoodanig bewerkt dat ze zoowel op de eenvoudigste instrumenten, als op grootere met verschillende registers kunnen voorgedragen worden.

Op instrumenten welke slechts 1 expressions register en in den regel nog 2 forto registers hebben, worden alle stukken geheel gespeeld zooals ze geschreven zijn. Alle teekens die betrekking hebben op het registreren (zie beneden), ook de woorden *Sua* en *loco* hebben dan voor spelers op zulke instrumenten geen beteekenis. Bij stukken waar de registers ①, ④ aangegeven zijn, kan in plaats van ④ het forto register ⑩ voor de bas uitgetrokken worden.

No. 68 dat voor Orgels met 2 Clavieren (manualen) geschreven is, kan op zulke eenvoudige instrumenten gespeeld worden wanneer de melodie in de rechter hand, bij die passages, waarvoor 1e Clavier aangegeven is, door de lagere octaaf versterkt wordt.

Voor het registreren der volgende stukken werd een Harmonium met 4 stel stemmen gekozen. De registers van zulk een instrument zijn de volgende:

- A.** de registers der linker kant
(welke boven het Bassysteem staan:)
- ① *Cor anglais* . . . . (8 Voet)
  - ② *Bourdon* . . . . . (16 Voet)
  - ③ *Clairon* . . . . . (4 Voet)
  - ④ *Basson* . . . . . (8 Voet)
  - ⑩ *Forte* voor den Bas.

- B.** de registers in de midden.
- Ⓔ *Expression.*
  - Ⓕ *Grand jeu.* (Volle Werk.)
- (*Manuaalkoppel.*) (Bij instrumenten met 2 Clavieren.)

- C.** de registers der rechter kant
(welke boven het discant systeem staan)
- ① *Flûte (Flûte)* . . . . (8 Voet)
  - ② *Clarinete* . . . . . (16 Voet)
  - ③ *Flageolet (Fifre)* . . . (4 Voet)
  - ④ *Hautbois* . . . . . (8 Voet)
  - ⑩ *Forte* voor den Discant.

Het Expressions register wordt nergens voorgeschreven omdat het, zooals reeds in 't eerste deel gezegd is, steeds bij het spelen uitgetrokken is. Ook de Forto registers worden niet aangewezen, daar het aan den speler overgelaten wordt of hij door het Forto register van den rechter kant de discant, of door dat van de linker kant den bas sterker wil laten klinken.

Wanneer bij ④ of het register ② het teeken *Sua* (octavo) staat, moet die passage een octaaf hooger gespeeld worden en wel zoolang totdat het woord *loco* komt, waarna de noten weer in dezelfde octaaf laag gespeeld worden waarin ze geschreven zijn.

Het teeken Ⓔ, dat steeds op een voorafgaand ④ volgt, beteekent dat het register ④ weggeshoven moet worden, er blijven dan alleen die registers open, welke buitendien voorgeschreven zijn.

Bij Harmoniums met 2 Clavieren zijn in den regel de registers ① en ② op het onderste (hoofdmanuaal) en de registers ③ en ④ op het bovenste Clavier aangebracht. Het register Manuaalkoppel verbindt de registers van beide Clavieren met elkander, zoodat bij het uittrekken daarvan, de uitgetrokken registers van het 2e Clavier op het 1e Clavier (hoofdmanuaal) medeklinken. Hieruit volgt dat de koppel altijd uitgetrokken moet worden wanneer registers van beide Clavieren gezamenlijk klinken moeten. Bij ④ moet ook steeds de Manuaalkoppel uitgetrokken worden omdat het eerste register (Ⓔ) slechts de stemmen van één Clavier doet klinken.